

Raigo Sõlg
Tartu Hoiu-laenuühistu
raigo@adepte.group

Teie 25.11.2025
Meie 10.12.2025 nr 1.4-1/5117-2

Vastus selgitustaotlusele

Austatud härra Sõlg

Täname pöördumise eest ning selgitame selles tõstatatud murekohti. Audiitorkontrolli kohustus aitab tagada majandusaasta aruannete usaldusväärsust, mis omakorda toetab laiemalt kogu majanduse läbipaistvust ja usaldusväärsust. Audiitortegevuse seaduses sätestatud audiitorkontrolli piirmäärade aja- ja asjakohasust analüüsime iga-aastaselt. Meie hinnangul peab viidatud audiitorkontrolli eesmärgi täitmiseks olema auditeeritud vähemalt 80% raamatupidamiskohustuslaste müügitulust või tulust, hõlmates samas võimalikult väikest hulka juriidilisi isikuid.

2017. aastast alates on audiitorkontrolli kohuslaste hulk vähenenud 5,4%-lt 2,6%-le, kuid nimetatud 80% osakaalu ületanud ei ole. 2024. aasta lõpus jõustusid 25% võrra kõrgemad audiitorkontrolli piirmäärad, mille mõju hindame 2026.aastal. Lisaks statistika koondamisele ja analüüsimisele jälgime ka majanduses ja auditi turul toimuvat. Tartu Hoiu-laenuühistu puhul on tegemist keskmise suurusega raamatupidamiskohustuslasega, mille puhul audiitorkontrolli leevendust oodata ei ole, kuna nõue tuleneb Euroopa Liidu õigusaktidest.

Eestis on ligi 360 000 juriidilist isikut, kellest audiitorkontrolli kohustus on alla 3%, arvuliselt on see ligikaudu 9 000 ettevõtet. Need 9000 ettevõtet on leidnud endale audiitori ning esitanud oma majandusaasta aruande ka äriregistrile. 2024. aasta andmete kohaselt on nende seas ka hoiu-laenuühistuid, kelle aruandeid on üle vaadanud neli erinevat audiitorettevõtet. Seega ei saa nõustuda väitega, et audiitorkontrolli kohustust ei ole võimalik täita, kuna Eestis ei ole audiitorettevõtteid, kes kontrolliksid hoiu-laenuühistuid.

Auditi teenuse pakkumises ei oma tähtsust vandeaudiitorite arv, vaid audiitorettevõtete arv. Inimene võib omada vandeaudiitori kutset, kuid mitte tegeleda audiitorteenuse pakkumisega (Audiitorkogu hinnangul on selliseid vandeaudiitoreid ligi 40%). Olukorras, kus audiitorid saavad oma kliente valida, on koostöö eelduseks kliendi korrektne raamatupidamine, head juhtimistavad ning ka kliendi panus pikaajalisse koostöösse audiitoriga. Saame nõustuda Audiitorkogu väljaütlemisega, et hoiu-laenuühistute puhul on tegu valdkonnaga, mille osas on veidi suuremad riskid, mis on ka lähiminevikus realiseerunud. Seda asjaolu hindab iga audiitorettevõtte oma kliendi aktsepteerimise protsessis. Välised osapooled nagu

poliitikakujundaja või kutseorganisatsioon, ei saa mõjutada audiitorettevõtja riskide võtmise taset.

Viimase paari aasta jooksul on meieni jõudnud vaid mõne üksiku ettevõtte mure audiitori leidmisest. Nimetatud päringute esitajatele oleme soovitanud pöörduda uute, hiljuti loodud audiitorettevõtete poole, kelle kliendibaas ei ole veel välja kujunenud. 2025. aastal on loodud üheksa uut audiitorettevõtet, mis on rohkem kui kunagi varem. Üksikutele päringutele tuginedes ei saa asuda seisukohale, et auditi poliitika vajab muutmist ja audiitorkontrolli nõue ei ole vajalik ega täidetav. Eelpool väljatoodud statistika põhjal täidavad ligi 9000 ettevõtet oma audiitorkontrolli kohustust.

Mõistame siiski Teie muret ning selle lahendamiseks soovitame Teil analüüsida, mis võib olla põhjuseks, et audiitorid on pidanud Teie hoiu-laenuühistut riskantseks. Hoiu-laenuühistu puhul on tegemist finantsasutusega ning tema tegevuse suhtes kehtivad kõrgendatud nõuded võrreldes tavapärase ettevõtjaga. Samuti on hoiu-laenuühistu aruande osas kõrgendatud avalik huvi. Soovitame sellest asjaolust lähtuda ka audiitorteenuse pakkuja otsimisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelyn Liivamägi
finants- ja maksupoliitika asekancler

Marika Taal
Marika.Taal@fin.ee